

BLUMENTÁL

Ročník XXIII

Číslo 11

November 2012

Zabudnutí nezabudnuteľní

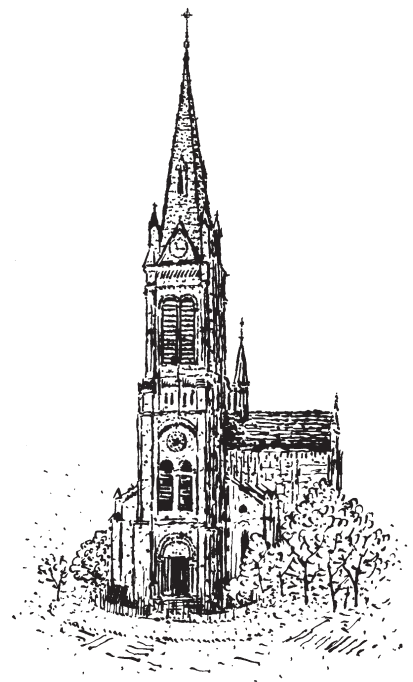
„Nikdy na Teba nezabudneme! Navždy zostaneš v našich spomienkach.“ Často počujeme pri pohrebných príhovoroch, ako práve touto myšlienkou rečníci končia svoju eulógiu. Ale vieme aj to, že zrejme nevzniklo náhodou príslovie: „Zíde z očí, zíde z mysle.“ Schopnosťou človeka je nielen si pamätať, ale jednou z našich črt je aj zabúdať. Asi každého z nás mrzí, keď si až neskoro po dátume uvedomíme, že niekto z našich známych mal narodeniny, alebo manžel až z rozpačitej tváre manželky pride na to, že mu celkom vypadlo z hlavy výročie sobáša. Tak, ako nás trápi, že sme si na niekoho blízkeho nespomenuli, a potom sa to snažíme napraviť oneskorenou gratuláciou v zmysle „lepšie neskôr ako nikdy“, človek má trápny pocit aj vtedy, keď si nespomenie na niekoho z okruhu blízkych ľudí, ktorí sú už vo večnosti. Neraz sa stane, že niekto zastaví kňaza s prosbou, či ešte nemáme nejaký voľný termín na svätú omšu, ktorú by mohli obetovať za zosnulého či už ide o výročie smrti, alebo nedožitú životnú, alebo sobášne jubileum, na ktoré celkom pozabudli.

Toto obdobie sa nesie v znamení viacerých jubileí, ktoré stoja za povšimnutie.

Pred časom sme začali oslavu Veľkého jubilea – nadchádzajúceho 1150. výročia príchodu **svätých Cyrila a Metoda** k našim predkom. Nedávno sme oslávili 250. výročie narodenia kňaza a jazykovedca **Antona Bernoláka**, jednej z najväčších postáv nášho národa na poli duchovnom, kultúrnom a národnom. Možno tieto dve jubileá príliš v spoločnosti nerezonujú, médiá upriamujú našu pozornosť na iné sféry. Musím však v tejto súvislosti spomenúť osobný a veľmi milý zážitok. Teraz v polovici októbra som bol pozvaný na moje prvé a aj jediné kaplánske pôsobisko v Nových Zámokoch, na ktoré mi do konca života zostanú tie najkrajšie spomienky. Tamojšia cirkevná základná škola, ktorá je pomenovaná po A. Bernolákovi, slávila 20. výročie svojho založenia. Súčasťou programu bola aj slávnostná akadémia, ktorá bola zameraná na odkaz solúnskych bratov svätých Cyrila a Metoda a kňaza Antona Bernoláka. Program, pretkávaný aj humornými scénkami, mal skvelú pointu, ktorá sa dá v skratke vyjadriť asi takto: pozdvihnutie staroslovienčiny v časoch Veľkej Moravy na úroveň troch dovtedy uznávaných liturgických jazykov – prvá kodifikácia spisovnej slovenčiny Antonom Bernolákom – výzvy pre súčasnú mládež a deti venovať sa štúdiu cudzích jazykov a pritom kultivovať svoju rodnú reč. Tento program mal o to väčšiu cenu, že si ho nadvicili žiaci v meste, ktoré je národnostne zmiešané, ale Slováci aj Maďari tam žijú svorne, čo je jeden z dôvodov, prečo sa na to mesto a farnosť dívam s úctou.

Ale sú aj niektoré jubileá, ktoré prešli alebo prejdú takmer bez povšimnutia. Ak trochu zalovíte v pamäti, ktorý pápež bol spojený s uplynulým mesiacom október? Aha! Zrejme vás napadne: bl. Ján Pavol II., ktorý bol zvolený za pápeža 16. X. 1978 a inaugurovaný o šesť dní neskôr. Myslím si, že na bl. Jána Pavla II. tak rýchlo nikto z nás nezabudne. Ale je tu ešte jeho predchodca – **Ján Pavol I.**, ktorý by sa bol v tomto roku dožil 100 rokov (17. októbra). Jeho nedožitému jubileu bola venovaná minimálna pozornosť aj v cirkevných kruhoch. Možno je to tým, že pápežom bol len krátko, 33 dní. Ale napriek tomu sa do dejín pápežstva zapísal ako *Il Papa del Sorriso* – *Usmievavý pápež*. Na jeho nedožitú výročie narodenia som natrafil celkom náhodou, keď som hľadal na internete nejaké iné informácie. Keď som následne objavil aj niektoré videá z jeho prvých pápežských audiencií, bol som udivený až dojatý jeho osobnosťou. Ak doteraz spomíname na slovanské srdce bl. Jána Pavla II., alebo dokážeme objaviť mnohé pekné atribúty v bavoráckej duši (neraz tak odlišnej od typického nemeckého naturelu) súčasného Svätého Otca, každému, kto má internet a trochu času, odporúčam: pozrite si niektoré autentické zábery Jána Pavla I. ako pápeža. Aj keď sú viaceré čierne-biele alebo v horšej kvalite, aj keby ste nerozumeli ani slovo z taliančiny, z jeho tváre, úsmevu a gest hneď pochopíte, aké bolo sľachetné srdce tohto takmer zabudnutého pontifika. Či to bola pri príležitosti prvého príhovoru na *Anjel Pána* jeho spomienka na Pavla VI. o tom, že sa začervenal ako nikdy predtým, keď mu ešte ako kardinálovi jeho predchodca Pavol VI. položil na plecía štólu, ktorú práve snal zo seba, alebo okrem vznešených teologických myšlienok v jeho rečiach aj zapletenie rozprávkovkej postavičky Pinocchia a samotné jeho príhovory na audienciách, ktoré hovoril bez pomocných textov a veľmi bezprostredne. S každým komunikoval priateľsky, s pokorou a úprimným úsmevom skutočne ako Papa (pápež) – otec. Nechcem príliš hovoriť o svojich súkromných modlitbách, lebo je to čosi osobné. Ale odkedy som videl tieto obrazové dokumenty, pridávam si meno Jána Pavla I. ku kratučkému zoznamu svätých a blahoslavených, ktorých som si zvlášť vybral z určitých dôvodov a k nim sa utiekam o príhovor a duchovnú pomoc. (Len malé doplnenie: proces blahorečenia Jána Pavla I. už začal v r. 1990.) Ak by tento pápež žil dlhšie, aj nesmierne populárny Ján Pavol II. by mal v ňom veľkého konkurenta ☺.

(Dokončenie na s. 7)

*Kriste, ty život, vzkriesenie
a nádej na odpustenie,
hľadáme k tebe v dôvere,
keď smrť nám klope na dvere.*

*Aj tebe smrtné úzkosti
prenikli do žíl, do kostí;
porúčal si sa Otcovi
a svet si smrťou obnovil.*

*Na seba naše neduhy
vzal si a trpel za druhých;
daj, by sme s tebou trpeli,
v náručí Otca umreli.*

*Rozpäté ruky plné rán,
otváraš srdce dokorán,
by si nás k sebe pritiahol,
keď smrť v nás budí strach a bôľ.*

*Zlomil si smrti závoje,
krížom si nebo otvoril:
nech nik zúfalo nesmúti,
veď ty dáš život po smrti.*

*Hľa, naši bratia, naša kosť,
odobrali sa na večnosť
daj, nech sa s tebou radujú
a za dar spásy ňakujú. Amen.*

Hymnus z officia za zosnulých

PRIATELIA V NEBI

Dva postoje

Začnem dvoma krátkymi príbehmi: Do kostola vstúpi človek. Nie je známy. Veď kostol je jeho druhý domov. Každý deň tam zavíta. Už ho poznajú. Pre jeho pravidelnú účasť na bohoslužbách, ale aj pre niektoré iné osobitosti. Aj dnes... Práve sa koná adorácia pred vyloženou Najsvätejšou sviatosťou. Všetci v chráme sú v úctivom postoji nasmerovaní k oltáru s monštranciou. Väčšina ľudí kľáči. Ale nášho nábožného návštevníka chrámu to nijako „nevyruší“. On má svoj postup a ten musí dodržať. Pri vstupe zbežne, zvykovo pokľakne smerom k oltáru. Nevenuje prílišnú pozornosť vystavenej Oltárnej sviatosti. Veď má ešte iné „záväzky“. V ruke nesie kvietok. Ten má pre Božiu Matku na bočnom oltári. Tam začne. Krátko si kľakne, vloží kvet do vázy. Cestou k oltáru sa ešte zastavil nakrátko pri sv. Tereze Ježiškovej, alebo ako on ju familiárne nazýva, pri Terezičke. Od oltára Panny Márie jeho púť pokračuje. Je tu sv. Jozef. K nemu sa treba pomodliť za hodinu dobrej smrti. Potom sv. Antonko, pre neho má vo vrecku nejakú drobnú mincu, veď čo ak sa mi niečo dnes stratí, a „s patrónom stratených vecí treba byť zadobre“. Nasleduje sv. Júda Tadeáš, patrón beznádejných prípadov. Tam sa pomodlí za nemožného zaťa, nech sa lepšie stará o rodinu svojej dcéry. Túto púť zakončí zastávkou pri ďalšom bočnom oltári, s obrazom Božieho milosrdenstva. To že medzitým na oltári bol vystavený na poklonu Najsvätejší, to popri množstve prejavov úcty k toľkým svätým akosi upadlo do úzadia.

Ďalší príklad. Sme na jednom z mariánskych pútnických miest. V bazilike pred milostivou sochou Panny Márie vidíme dav pútnikov v úctivom postoji. Mnohí z nich kľáčia pred sochou. Ich pery šepkajú vrúcne modlitby. V kútiku viacerých očí sa sem-tam objaví slza. Len vzadu nájdete akúsi chladnú tvár. Istý návštevník skúmaivo pozoruje chrám. Potom pobúrene pokrúti hlavou, otočí sa a opúšťa chrám. Keby bolo možné pochopiť jeho šomrajúce poznámky, dalo by sa vyvodiť, že ostal pohoršený nad prejavmi úcty k svätým, konkrétne tu k Panne Márii. „Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať“, pripomína si slová Bible, ktoré sám Ježiš citoval v súboji so Satanom. A toto klaňanie sa obrazom svätých, hoci aj Panne Márii, neprotirečí priamo Božím slovám?

Ako ste isto vyušili, ide o dva extrémne, vyhranené postoje. Jeden sa k tejto téme stavia veľmi rezervovane. V záujme „kristocentrizmu“, ako to počul na nejakej prednáške, radšej sa zriekne celej úcty k svätým a každé kľáčanie pred ich sochou je podľa neho čosi, čo ide proti prvému prikázaniu Desatora: „Nebudeš mať iných bohov, ktorým by si sa klaňal“. Ten druhý je zas typický príklad náboženského preháňania, ktorému pri množstve okrasného dekóra uniká to najdôležitejšie.

Isto tušíme, že správny postoj k svätým

je niekde v strede medzi týmito extrémami. Ale ako ho presne zadefinovať?

Verím v spoločenstvo svätých

Práve na začiatku novembra máme liturgickú slávnosť, ktorá je príležitosťou „preklepať“ si našu úctu k svätým, či nie sú v nej nejaké nedostatky, alebo nadbytky. Pripomeňme si pri tejto príležitosti základné postoje a odporúčania Cirkvi v tejto otázke.

Že v nijakom prípade nejde o okrajovú záležitosť, potvrdzuje skutočnosť, že každú nedelňu recitujeme vo Vyznani viery slová: *Verím v spoločenstvo svätých*. Katechizmus Katolíckej cirkvi takto vysvetľuje spomínané slová Kréda: *Výraz „spoločenstvo svätých“ má dva významy: „spoločenstvo, čiže spoločná účasť na svätých veciach“ (ako je spoločná viera, sviatosti charizmy, prípadne i vlastníctvo) a „spoločenstvo medzi svätými osobami“ (porov. KKK 948).*

Našej témy sa dotýka ten druhý význam. Katechizmus pre mladých (YOUCAT) v otázke č. 146 takto vysvetľuje, čo znamená „spoločenstvo svätých“: *Do spoločenstva svätých patria všetci ľudia, živí aj zomrelí, ktorí vložili všetku svoju nádej do Ježiša a krstom boli k nemu pričlenení. Pretože tvoríme v Kristovi jedno telo, žijeme v spoločenstve zahrňajúcim aj nebo aj zem. A upresňuje: Cirkve je väčšia a živšia, ako by sme predpokladali. Patria do nej živí aj zomrelí, aj keď ešte prechádzajú procesom očistenia alebo sú už v Božej sláve, známi i neznámi, veľkí svätci i celkom nenápadní ľudia. Môžeme si navzájom pomáhať bez ohľadu na hranicu smrti. Môžeme prosiť o príhovor svojich patrónov alebo obľúbených svätcov, ale aj našich zosnulých príbuzných, o ktorých veríme, že už sú v Boha. A naopak, svojím príhovorom môžeme prispieť na pomoc našim zomrelým blízkym, ktorí ešte prechádzajú vlastným očistením. Čokoľvek jednotlivec vykoná alebo vytrpí pre Krista, to osoží všetkým. Ziaľ, aj opačne však platí, že každý hriech škodí celému spoločenstvu.*

Duchovní priatelia

Svätých si môžeme predstaviť aj ako našich duchovných priateľov. Dnes sa pojem i skúsenosť priateľstva a celkovo trvalého spolačlivého dobrého vzťahu akosi vytráca. Koľkí aj dobrí priatelia nás už sklama-

li. Svätci nám môžu pomôcť očistiť pohľad na priateľstvo. Priateľ je ten, kto ti chce stále dobre, aj v núdzi, keď mu ničím neprospeješ. Svätci, mocní orodovníci zvlášť v ťažkostiach, sú takýmto vernými spojencami. Len si treba dávať pozor, aby sme aj my boli ich dobrými priateľmi a neobracali sa na nich len veľmi zisťne vtedy, keď nám čosi chýba. Spolu s nimi tvoríme jednu veľkú mnohobočnú rodinu. Svätci sú akoby starší súrodenci, ktorí nám dali príklad, vyšliapali dopredu chodníčky, ktoré nás bezpečnejšie dovedú k Cieľu života.

Príklady z dejín Cirkvi

Úcta k svätým nie je v Cirkvi nijakou novinkou, ale nie je ani nejakým stredovekým výmyslom. Stretávame sa s ňou počas celých dejín Cirkvi. Spomeňme nejaké príklady.

Už prvá Cirkev pozná osobitne silnú úctu k svätým mučeníkom, hrdinom viery. V rámci možností podzemnej Cirkvi im veriari už aj v prvých storočiach prejavovali úctu. Putovali k ich hrobom. Mnohí si želali byť pochovaní v blízkosti ich hrobov alebo miest umučenia. Hneď ako sa začali stavať prvé baziliky, mnohé vyrástli práve nad hrobmi apoštolov či iných mučeníkov.

Úcta k svätým isto pozná aj nezdravé prejavy. Napríklad honba za relikviami – pozostatkami svätcov, ktorá často viedla k plieneniu ich hrobov, alebo k vytváraniu falzifikátov a obchodovaniu s nimi. K pšeniici nepriateľ v čase nepozornosti rád pri-seje kúkoľ, a ten tak ľahko nevyhynie.

Pekný príklad užitočnej úcty k svätým poznáme z príbehov obrátenia viacerých svätcov. Svätý Ignác ešte ako ranený rytier sa pohol k obráteniu práve pri čítaní knihy jednoduchých životopisov svätých, ktorú mu dali, keďže na zámku, kde sa liečil, nemali iné knihy. Aj svätého Augustína silno oslovil príklad svätých: „Keď to toľkí a toľké dokázali, prečo nie aj ty, Augustín?!“ Aj moderná svätica, sv. Edita Steinová sa obrátila pri čítaní diela sv. Terézie z Avily.

Pekný je aj príklad dôvernej úcty sv. arského farára k sv. Filoméne. Vo farskom kostolíku v Arse bola umiestnená jej socha. Mnohé zázraky, ktoré sa udiali v Arse pripisoval sv. Ján Mária Vianney tejto mučeníci prvotnej Cirkvi.

Je vhodné uviesť príklady spoločenstva svätých aj z opačného pohľadu. Nielen tie, ktoré hovoria o úcte k svätým, ale aj o ochote svätých pomáhať na zemi.

Sv. Dominik hovoril svojim bratom, keď zomieral: „Neplačte, veď vám budem užitočnejší odtiaľ, kam idem, než som bol tu (na zemi)“.

A sv. Terézia od Dieťaťa Ježiša takto snivala o nebi: „Budem prežívať svoje nebo tak, že budem robiť dobro na zemi“.

Naši patróni

Úcta k svätým má niektoré tradičné konkrétne prejavy. Medzi ne patrí uctievanie si svojho krstného a birmového patróna. Je vhodné hlbšie spoznať ich život. Kresťanskí rodičia by mali pri výbere mena dieťaťa pamätať aj na tento rozmer. Je pekným kresťanským zvykom, aj keď nie je povinnosťou dávať mená po svätých. Je však múdre, ak rodičia dajú dieťaťu aj modernejšie meno, pridať pri krste aj druhé

meno, ktoré mu pomôže vytvoriť si osobný vzťah k niektorému zo svätých. Mladí pri príprave na birmovku sú vyzvaní vybrať si birmovné meno nie podľa svojho birmovného rodiča, ale podľa svätého, ktorého svedectvo ich oslovilo.

Okrem toho máme patrónov farnosti, a patrónov pri rozličných príležitostiach a situáciách, ako je napríklad patrón cestovateľov - sv. Krištof, patrón viníc - sv. Urban, patrón zaľúbených - sv. Valentín, patrón požiarnikov - sv. Florián a mnohí iní. Ide o pestrý zoznam „kontakto“, ktoré môžeme nadviazať smerom hore.

Životopisy svätých

Kedysi sa zvyklo hovoriť, že na stole kresťanskej rodiny by nemali chýbať dve knihy - Biblia a životopisy svätých. Až takýto dôraz sa kladol na poznávanie svedectiev tých, ktorých Cirkev povýšila na oltár. Táto výzva nestratila na aktuálnosti. Možno sa zmenili spôsoby spoznávania svätých. Veľké knihy zbierok „životopisov svätých“ nahradili menšie či väčšie knižky o jednotlivých svätcoch. Niekoľko možno skôr silno osloví film o nejakom svätom, ktorých je už aj v našej reči pomerne dosť.

Funguje aj internetová stránka www.zivotopisyvatych.sk, kde nájdeme na každý deň životopis svätca, ktorého si Cirkev pripomína v ten deň. Pre prežívanie spoločenstva svätých môžu byť užitočné aj obrázky, sošky, či obrázky svätcov, zvlášť našich patrónov.

Na záver si však pripomeňme, že zdravá úcta k svätým nás vždy vedie k ich nasledovaniu podľa starého latinského príslovia: *Verba movent, exempla trahunt.* - Slová pohýňajú, príklady tiahnu.

Jozef Pajerský, kaplán

PREČO SA MODLIŤ ZA ZOSNULÝCH?

Mnohí ľudia si o druhých myslia, že po smrti sú už dávno v nebi, a že je už zbytočné sa za nich modliť. Veď sa nachádzajú vo večnej blaženosti a nič im nechýba. Ak sú naozaj v nebi, je to tak.

Môže však ísť o ilúziu, lebo kým niekto nie je vyhlásený za blahoslaveného alebo svätého, nemôžeme s istotou vedieť, či je naozaj v nebi. Možno práve ľudia, ktorí mali dobrú povest', sú na tom najhoršie. Mnohí si totiž myslia, že sú už dávno v nebi, a preto sa modlia radšej za iných. No iba Boh vie dokonale posúdiť, či si človek zaslúži večnú odmenu (nebo), časný (očistec) alebo večný trest (peklo).

Tí, čo sa dostanú po smrti do neba, modlitbu nepotrebujú. Sú večne šťastní a skutočne im nič nechýba (1 Kor 2, 9; 1 Kor 13, 12; 1 Jn 3, 2; Zjv 22, 5).

Ani tým, ktorí dostali večný trest, modlitba nepomôže, lebo ich trest je večný a nedá sa zmierniť (Mt 7, 13; Mt 13, 41 - 42; Mt 25, 41).

Tí, ktorí síce nezomreli v ťažkom hriechu, ale majú ešte tresty za hriechy, sú v stave očistca (2 Mach 12, 46, 1 Kor 3, 15, Mt 5, 25 - 26, Mt 12, 32). **Jedine tejto skupine mŕtvych môže modlitba pomôcť.** Odzrkadľuje nám to aj biblický príbeh o machabejských vojakoch, ktorí zomreli pri obrane vlasti:

Na druhý deň vyšli Júdovi ľudia, aby odniesli telá padlých, lebo už bolo nanajvýš treba, a uložili ich vedľa ich príbuzných do otcovských hrobov. Tu našli pod oblekom u každého z padlých amulety modiel z Jamnie, čo zákon Židom zakazuje. Všetkým bolo zrejmé, že padli pre túto príčinu. Všetci velebili Pána ako spravodlivého sudcu, ktorý vyjavil tajnosti. Potom sa začali modliť a prosili, aby im tohto previnenie, ktorého sa dopustili, bolo úplne odpustené. Šlachetný Júda však napomínal ľud, aby sa chránil hrie-

chov, keď na vlastné oči videli následky hriechu na padlých. Potom urobili medzi mužstvom zbierku, ktorá vyniesla dvetisíc drachiem striebra. Tieto poslal do Jeruzalema, aby bola prinesená obeta za hriechy. Bol to veľmi krásny a šlachetný skutok, lebo myslel na vzkriesenie. Veď keby sa nebol nádejal, že padlí raz budú vzkriesení, bolo by bývalo zbytočné a nerozumné modliť sa za mŕtvych. Pamätal tiež, že je veľmi krásna odmena prichystaná pre tých, čo nábožne zosnuli. Svätá a nábožná to myšlienka! Preto nariadil túto zmiernu obeť za mŕtvych, aby boli zbavení hriechu. (2 Mach 12, 39 - 46)

Zaiste by sme radi poznali, či už niekto je v nebi alebo aspoň v očistci. To túžili vedieť aj svätí. Ide totiž o tú naozaj najdôležitejšiu vec v živote ľudského jedinca.

Svätý don Bosco, ešte ako študent, sa spolu s kamarátom Luigim začítali do životopisu jedného svätca, keď zrazu, tak

trocha zo žartu i trocha vážne, jeden z nich povedal:

„Bolo by pekné, keby ten, kto z nás prvý umrie, dal vedieť, čo sa s ním po smrti stalo. Keď Luigi vážne ochorel, hovorili o tom častejšie a uzavreli zmluvu: „Prvý, kto umrie, príde, ak to Boh dovolí, povedať druhému, či je spasený.“ A Don Bosco pokračuje: „Nemyslel som si, že táto zmluva bude taká dôležitá. Urobili sme ju s určitou ľahkováznosťou. Predsa však sme zmluvu najmä v poslednej Luigiho chorobe niekoľkokrát potvrdili a obnovili. Ba môžem povedať, že jeho posledné slová, že jeho posledný pohľad boli akýmsi podpisom tejto zmluvy. Mnoho kamarátov o nej dobre vedelo.“

Luigi Comollo zomrel 2. apríla 1839. Na druhý deň popoludní mal za veľkého smútku pohreb v kostole svätého Filipa. Tí, čo vedeli o našej zmluve, boli zvedaví, čo sa stane. Noc po smrti prišiel Luigi povedať: „Bosco, som spasený!“ Vtedy Don Bosco cítil taký strach zo stretnutia s nadprirodzenou skutočnosťou, že keby to trvalo dlhšie - asi by od strachu zomrel. Preto nikdy neradil uzatvárať takéto zmluvy.

Na začiatku článku sme spomenuli, že modliť sa za zosnulých, ktorí sú v nebi alebo v pekle, je zbytočné. Jedni modlitbu nepotrebujú a druhým nepomôže. Každá modlitba však pomáha živým - tým, ktorí sa modlia. A navyše, každá úprimná modlitba predstupuje pred Bohu veľkosť a má cenu aj sama o sebe. Ak je teda človek, za ktorého sa modlím v nebi, naša modlitba síce jemu nič nepridá, ale Boh môže vďaka tejto modlitbe udeliť milosti nám a iným. Je teda naozaj veľmi krásny a šlachetný skutok modliť sa za zosnulých. **Ján Sitár, kaplán**

KRISTUS, NÁŠ KRÁĽ

Slávnosť Krista Kráľa nepatrí medzi historicky dávne liturgické slávenia. Ustanovil ju pápež Pius XI. Po prvýkrát ju Cirkev slávila v poslednú októbrovú nedeľu na záver jubilejného roka 1929. Druhý vatikánsky koncil aj vzhľadom na eschatologický charakter sviatku preložil slávenie Krista Kráľa na záver liturgického roka, teda na 34. nedeľu Cezročného obdobia.

Kristus - Kráľ! Ježiš často hovoril o svojom kráľovstve, a hoci sám povedal, že jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta, za Kráľa ho uznal aj Pilát, keď na kríž, na ktorom

Ježiš zavŕšil svoj pozemský život, dal napísať: *Ježiš Nazaretský, židovský kráľ.* Možno sa zdá nedobov a prehnane v období, keď „časy kráľov“ a kráľovstiev pominuli,

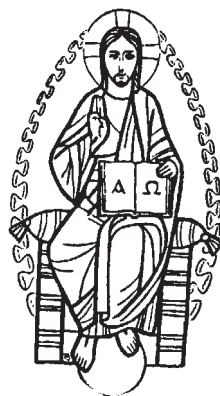
oslavovať Krista ako Kráľa. Veď Ježiš nikdy nemal služobníkov, mal len priateľov, ktorým sám umyl nohy, nemal zbrane a jeho „trónom“ bol kríž... Napriek tomu hrdo hlásame, že Ježiš je Kráľom nielen vo svojom kráľovstve lásky, spravodlivosti a pokoja, a že na konci vekov pride v sláve súdiť..., ale že je Kráľom aj tejto zeme. Hrdo to hlásame práve v tomto čase, keď moderný

svet reprezentovaný predovšetkým médiami, nie je naklonený jeho nasledovníkom. Nuž posúďte, či právom aj z pohľadu niektorých osobností tohto sveta oslavujeme Ježiša ako Kráľa:

„Už dvadsať storočí je Ježiš dominujúcou postavou dejín západnej kultúry“, hovorí Jaroslav Pelikán z Yalskej univerzity“, napísal Peter Seewald vo svojej knihe *Ježiš Nazaretský*, a pokračoval: „Americký spravodajský magazín *Newsweek* zdôrazňuje: „Jeho vplyv na dejiny nemá obdoby“. Ešte aj taký kritický duch ako nevysvätený teológ a odpadlík Ernest Renan, hlavný kritik Krista v 19. storočí, musel uznať, že Ježiš ohlasoval nielen „bezprikladnú revolučnú zmenu“, ale položil aj základy, na ktorých už osemnásť storočí spočíva spoločnosť“. Napoleon k tomu dodal: „Alexander veľký, Cézár aj ja sme založili veľké ríše násilím a po smrti nám neostane nijaký priateľ. Kristus založil svoju ríšu na láske a ešte aj dnes pôjdu za neho milióny ľudí dobrovoľne na smrť“.

A Seewald ďalej píše, že Ježiš inšpiroval ľudstvo na vytvorenie najväčších diel a najľudskejších činov, že vyvolal rozvoj najlepších ľudských vlastností a podnietil rozvoj najkrajších umeleckých diel. Bez Ježiša by neboli niektoré vynikajúce hudobné diela Händla, Mozarta ani Heydna, Palestrína, Orlanda di Lasso, Monteverdiho, Vivaldiho, Bacha, Bethovena, Liszta, Verdiho, Brucknera ani Schuberta. Nemali by sme niektoré výtvarné diela Raffaela,

Rembrandta ani Dürera, Tiziana ani Greca, Grünewalda ani van Goga. Nebolo by ani množstvo nádherných architektonických skvostov...

Nemožno spochybňovať, že kolíska európskej kultúry sa viaže na grécke dedičstvo, píše Seewald, a pokračuje, že bez kresťanstva, ktoré túto kultúru integrovalo a ešte rozvinulo, by dedičstvo antiky sotva prežilo. Ježiš je prvý, čo nerozlišoval kultivovaných a barbarov, veriacich a pohanov, čistých a nečistých. Na rozdiel, napríklad od hinduizmu s jeho kastrovnickým systémom, od islamu s jeho vylučovaním „Božích nepriateľov“, alebo aj od politického totalitarizmu s potláčaním inak zmýšľajúcich. V jeho odkaze vytvárajú rehoľné spoločenstvá všeobecne do-

stupnú zdravotnú starostlivosť a všeobecne dostupné školstvo. Z podhubia kresťanstva vychádza impulz, aby ľudia ako spolupracovníci na stvorení v rámci Božieho poriadku cez kultúru, techniku, výskum a vedu lepšie poznávali toto stvorenie a využili svoje možnosti...

Ježišovo hnutie si získalo všetky vrstvy obyvateľstva a vytvorilo duchovne a hospodársky najúspešnejšiu kultúru všetkých čias... K jeho učeniu sa dnes hlásia viac ako dve miliardy ľudí. Milióny organizácií píše svoje programové ciele na základe kresťanského svetonázoru... Aj toto je niekoľko myšlienok z biografii *Petra Seewalda: Ježiš Nazaretský* (SSV 2012).

Slávnosť Krista Kráľa je liturgickou slávnosťou a má echatologický charakter – *a zasa príde v sláve súdiť...* Chceli sme však poukázať aj na pohľad ľudí „tohto sveta“ na Kráľa kráľov, no aj pripomenúť, že Ježiš, hoci jeho Kráľovstvo nie je z tohto sveta, neopustil tento svet, keď dokončil svoje dielo na Kríži. Spravuje a rozvíja ho vo svojej Cirkvi cez svojich zástupcov na zemi – pápežov, cez nástupcov apoštolov – biskupov... A nezabúdajme, že sám prebýva na zemi zvláštnym spôsobom – v Eucharistii. Nemali by sme preto zabúdať, že Kristus Kráľ je ustavične medzi nami vo svätostánkoch celého sveta. Uvedomujeme si to, keď vchádzame do našich chrámov? **XD**

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Dokončenie z predchádzajúceho čísla

Príspevok v októbrom čísle sme zakončili slovami: Potrebujeme sa nanovo zahĺbiť do právd viery a nechať sa odradiť a znechuť nikým a za nijakých okolností. Potrebujeme si nanovo vybudovať vzťah k sebe samým, aby sme sa my sami mohli stať „anjelmi strážnymi“ pre tých, ktorí sú slabí a rozkolísaní vo viere.

Chváliť nám treba...

Treba teda, aby sme azda viac poznali aj nášho „anjela strážneho“ svätého Gorazda. Viliam Judák o ňom hovorí, že „jeho život sa radikálne zmenil po smrti sv. Metoda. Väzenie a rozohnanie Metodových žiakov, ich vyhnanstvo bolestne zasiahli iste aj Gorazda. Môžeme sa avšak len domnievať, že po prepustení z väzenia sa Gorazd pravdepodobne utiahol na dvorec niektorého veľmoža, nakloneného slovanskej liturgii. Viching nemohol Gorazda vyhnať z Moravy, lebo pochádzal z domáceho vznešeného rodu. Po zmene situácie, keď v roku 900 alebo krátko pred ním prišli do Moravskej ríše legáti pápeža Jána IX. arcibiskup Ján a biskupi Benedikt a Daniel, aby reorganizovali moravskú provinciu a vysvätili jedného arcibiskupa a troch biskupov, **je veľmi pravdepodobné, že arcibiskupom sa stal mimoriadne nadaný a všestranne vzdelaný učenik Gorazd.**

Môžeme sa domnievať, že časy, ktoré prišli neboli pokojné. Vonkajšie sily vplývali na dejiny Slovanov Veľkej Moravy. Nepriaznivé politické pomery sa nevyhli ani situácii v Cirkvi. Od samého začiatku mala cyrilometodská idea svojich protivníkov

v štruktúrach bavorských misijných biskupov, a žiaľ, najmä v osobe nitrianskeho biskupa Vichinga. Tieto tlaky po rozpade Veľkej Moravy sa nedali obmedziť a nastal rozpad cirkevných štruktúr. Vyhnanie žiakov svätých bratov bolo asi to najmenšie zlo, lebo ich väzenie a poprava neboli nereálne. **Gorazdove životné cesty po rozpade Moravskej ríše, a teda aj cirkevnej provincie, sú zahalené tajomstvom.** Hovorí sa o jeho pobyte v Čechách, Poľsku aj v Bulharsku, kde je jeho úcta zvlášť živá a je zaradený do zoznamu svätých Sedemdesiatnikov (Cyril a Metod, Kliment, Naum, Gorazd, Sáva a Angelár). Na Východe bola ich úcta veľmi rozšírená a v Bulharsku im boli zasvätené viaceré kostoly a vznikli viaceré kláštory. V Berate, na území dnešného Albánska, ktoré v 9. – 10. storočí patrilo k Bulharsku, bol kláštor, ktorý vraj založil svätý Gorazd. Tu údajne aj zomrel, a tu sa podľa tradície uchováva aj jeho relikvie. Je zaujímavé, že sa ich, či už budeme veriť, že ide o pravé pozostatky sv. Gorazda alebo nie, podarilo uchrániť v prvom absolútne ateistickom štáte sveta, ktorý krvavo prenasledoval všetky náboženstvá. Jednoducho aj v tomto našom svete sa konajú zárazy.

Gorazd pre svoje mimoriadne nadanie a usilovnosť, ako aj pre svoju politickú rozhladenosť v diplomatických, kultúrnych a cirkevných otázkach, bol nielen žiakom, ale aj spolupracovníkom, radcom, spoluprekladateľom, spisovateľom, človekom ušľachtilého srdca, duchovným pastierom apoštolskej horlivosti, verným spoločníkom, svätého Metoda, s ktorým bol v nemeckom väzení vyše dvoch rokov a nakoniec bol jeho nástupcom na arcibiskupskom stolci. Hľa, veľa dôvodov, prečo by svetlo jeho odkazu malo prenikať do nášho národného i kresťanského povedomia! Možno viac by sme mali čítať Sirachovca a nechať sa inšpirovať jeho slovom: *Chváliť nám treba... Potom by nám iste nechýbalo náležité povedomie a hrdosť, ktorej absencia spočíva práve v nepoznaní minulosti*“.

Vráťme sa ku koreňom

Všimnime si teda postoj „anjela strážneho“ viery našich predkov sv. Gorazda, ale veľmi citlivo vnímajme aj „anjela strážcu našej súčasnosti“ a **nedajme sa neustále bičovať niekým, nejakými historickými práva a jej podobnými, ktorí sa síce tvária ako služobníci pravdy, ale v skutočnosti im ide iba o zničenie povedomia viery a opravdivej slo-**

body Božích detí. Tej slobody, ktorú ohlasovali naozaj spomínaní „anjeli strážcovia“, a ku ktorým by sme sa mali pripojiť aj my všetci. Práve preto je dôležitý **návrat ku koreňom viery. Ten návrat ku koreňom viery je záchranou každého z nás.** Mnohí z nás si myslia, že majú všetko. Smelo môžeme konštatovať, čo konštatovali už mnohí iní pred nami, že práve v takomto poznaní dejín a ich významných postáv, nachádzame odvahu kráčať a nie sme ako tí, čo majú iba echo svojich vlastných predstáv a názorov, že naozaj majú všetko a Boh v ich živote nie je potrebný. Tento **nezáujem o Boha a náboženské otázky ako bytostné, funguje dovtedy, kým človek nezbadá, že sa vlastne krúti v slepom kruhu; jeden deň vyzera ako druhý.** A v tomto monotónnom priebehu stále to isté, nie je už nič otvorené, nenaskytá sa nijaký pohybový priestor. Doslova sa nedá dýchať. **Začína znechutenie a nepokoj, človek je „na dne“,** ako to vyjadril pred niekoľkými dňami jeden z kandidátov „Superstar“ za mnohých mladých našich čias: „Začalo sa to tým, že som sa nevedel vyznať sám v sebe: kto som, čo chcem a kam kráčam... túžil som urobiť niečo veľké...“ Nasledoval, žiaľ, pokus o samovraždu.

Svätí Cyril a Metod museli rozličným spôsobom zápasit s mnohými predsudkami svojich čias. Rovnako aj ich žiaci. Vedeli pre tieto hodnoty priniesť aj primerané obety. Nie sme azda v podobnej situácii?! **Sv. Augustín** v jednej zo svojich kázni vyzýva svojich súčasníkov – kresťanov: **Zničte vo svojich srdciach modly!** Modly, o ktorých hovorí, nie sú vonkajšie modly z dreva, či mramoru. Nie sú pohanské modly, ale modly kresťanské. Alebo, ak by som si vypožičal výrok jedného vysokého akademického funkcionára: **„Na Slovensku si mnohí myslia, že Pán Boh sídli len na štatistickom úrade.“** Všetci sme povolani hľadať miesto a cestu ktorá nám je vlastná. Aj keď je to neľahké, často ostávame kdesi na polceste, pri neurčitom, „prečo?“. Toto **zodpovedné hľadanie pravdy, keď si uvedomujeme duchovné bohatstvo, ktoré nám sprostredkovali solúnski bratia a odovzdali ich žiaci, nemožno umlčať.** A nielen vtedy keď to znie sviatočne, alebo príležitostne veď: *Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst* (Mt 3, 4). Ani vtedy nie, keď sme „na dne.“ Človek totiž do-

káže nájsť svoju identitu a seba samého, až keď uzná, že existuje pravda. Človek nie je, ako sa nám to často prezentuje, akousi sieťou spoločenských vzťahov bez svedomia a zodpovednosti, alebo niekým, kto žije iba podľa svojich nálad. **Kresťan, ktorý chce prekonať komplex zo svojej viery, by si mohol všimnúť** vyznanie slovenského kňaza – mysliteľa **Jána Chryzostoma Korca:** *Kresťanstvo priviedlo rozmery antického človeka na vrchol, až do vyústenia, do mystéria. Kresťanský univerzalizmus posväčuje to, čo je cenné a začleňuje to do nového poriadku. Programom európskej tradície je kresťanský humanizmus, ktorý za najvyššiu hodnotu pokladá dôstojnosť ľudskej osoby.* **Nové hodnoty, ktoré by nás obohatili napriek bohatšej ponuke sveta, nenájdeme. Máme k dispozícii tie, ktoré sú osvedčené a predsa aktuálne a originálne, ktoré nám ponúka Boh.** Naším riešením je takpovediac oprášenie, **návrat k tomu, čo je trvalé a vnútorne krásne. Návrat ku koreňom viery je záchranou každého z nás.**

Každý národ má vlastnú úlohu v dejinách spásy

Návrat ku koreňom viery je záchranou každého z nás, ale chcem zdôrazniť, že návrat ku koreňom viery je záchranou každého národa. Podstatou tohto kroku je zdravé kresťanstvo. **Zdravé kresťanstvo je úžasne elegantné.** Jeho elegancia sa najviac prejaví vtedy, keď je milované, teda žité. Nemali by sme ho zatlačať kdesi do úzadia medzi nepotrebné hodnoty, ktorých sa chceme nenápadne zbaviť. Dôležité na mostoch, ktoré postavil Boh k nám, je jeho ústretovosť a ochota naplniť nás hodnotami, ktoré nesklamú, ale pomôžu nám objaviť svoju identitu, teda cestu k opravdivému šťastiu. Preto **solúnski bratia sv. Cyrila a sv. Metod prišli a priniesli posolstvo spásy, ktoré bolo záchranou v ťažkých časoch rôznych politických bojov.** Uvedomovali si, že každý má právo žiť na tejto zemi, a že **každý národ je povolaný byť šťastný a zachovať si bytie, svojej existencie.** Najvýznamnejší ruský náboženský filozof a básnik Vladimir Sergejevič Solovjov (+1900) si kladie otázku o poslaní jednotlivých národov, ktorých je veľké množstvo

a veľmi sa od seba líšia nielen jazykom, ale aj svojou mentalitou.

Nie je to prekliatie, ale prejav mnohोtvárnej Božej múdrosti (Ef 3,10). „Každý národ je povolaný“ – tvrdí filozof – „na určitú úlohu v dejinách spásy. Toho si bol vedomý v Starom zákone izraelský národ... Svoje poslanie zdokonalil obraz Krista vo vývoji vesmíru si však majú uvedomiť aj iné národy. To je podstatný základ národnej existencie a úspechu v dejinách ľudstva“ – pripomína V. S. Solovjov. V podobnom duchu sa nám prihovára encyklika *Slavorum apostoli: Na dosiahnutie plnej katolicity každý národ, každá kultúra má vo všeobecnom pláne spásy určenú vlastnú úlohu* (27).

Povzbudením nech sú pre nás aj slová bl. Jána Pavla II., ktoré povedal na záver duchovných cvičení nitrianskemu biskupovi Jánovi Chryzostomovi kardinálovi Korcovi vo Vatikáne 7. marca 1998: *Vo Vašej osobe a vo Vašich meditáciách viac než tisícročná kresťanská tradícia, ktorá má svoje korene v diele svätých Cyrila a Metoda, prinesla znova svoje ovocie, darované biskupovi Ríma, ktorý je synom a dlžníkom tej istej tradície.* Povzbudením sú jeho slová vyjadrené na adresu nášho národa na národnej púti Slovákov 9. novembra 1996: *Drahí bratia a sestry! Európa prežíva veľmi háklivé obdobie svojich dejín: kresťania spolu s ľuďmi dobrej vôle sú povolaní ponúknuť (jej) doplnok života... Slovensko má osobitnú úlohu pri budovaní Európy tretieho tisícročia. Dobré si to uvedomte! Je povolané ponúknuť svoj veľmi významný príspevok k pravému pokroku európskeho kontinentu svojimi tradíciami a kultúrou, svojimi mučeníkmi a vyznávačmi, ako aj živými silami svojich generácií..* Preto tak ako solúnski bratia sv. Cyril a sv. Metod a ich úžasní žiaci si uvedomovali, že každý má právo žiť na tejto zemi a že, **každý národ je povolaný byť šťastný a zachovať si svoje bytie, svoju existenciu.** Tak si to musíme uvedomiť aj my, každý z nás a celý národ. Možno práve biskup Judák, jeden z nástupcov solúnskych bratov a ich žiakov v starobylej Nitre, popredný cirkevný historik, nám ukazuje ako a kam ísť a aký je naozaj význam byzantskej misie v našich dejinách a v súčasnosti. **Daniel Dian**

ČO MÁM Z TOHO, ŽE SOM DOBRÝ?

Byť dobrý – tak nazývajú mnohé deti i mládež úctu voči ľuďom. Úcta voči rodičom a iným autoritám je aktuálna téma pre súčasnú mládež i deti. V tomto článku by som chcel ponúknuť niekoľko motívov zo Svätého Písma a z ľudského uvažovania: Prečo by som mal rešpektovať rodičov a prejavovať im úctu?

Najdôležitejšie dôvody:

- Je dobré, keď sa dieťa pýta: Aký som syn? Aká som dcéra? Chceš mať syna či dcéru takých ako si ty? Pozrieť sa na seba, ako na potenciálneho rodiča a predstaviť si, akého potomka chceš mať. V *Knihe Sirachovcovej* nájdeme slová: *Kto si ctí otca, nájde radosť na synoch a bude vždy vyslyšaný, keď sa bude modliť* (Sir 3, 6).

- Čo za to, že som dobrý voči rodičom? Čo za to sľubuje Boh? – Zdravie a dlhý

vek (Ex 20, 12), úspech v činnosti (Dt 5, 16), vypočuté modlitby (Sir 3, 6) – naplnený život, požehnanie aj napriek ťažkým časom, skúškam... za náročné obdobie postarania sa o starnúcich rodičov Boh akoby pridala roky blaha: *Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil na zemi, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh* (Ex 20, 12); *Cti svojho otca a svoju matku, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh, aby dni tvojho života dlho trvali a aby*

sa ti darilo na zemi, ktorú ti dá Pán, tvoj Boh (Dt 5, 16).

- Prečo milovať rodičov? Lebo oni milujú mňa. Koľko času a lásky mi venujú! (Okrem toho, napríklad len za štrnásť rokov starostlivosti o dieťa, rodičia investujú do neho cca 20 000 €, čo je asi dva roky práce na jedno dieťa...)

- Poslušnosť, rešpektovanie rodičov učí spolupráci, správny vzťahom k autorite aj neskôr v zamestnaní, v budúcej rodine, medzi priateľmi... Skúsenosť potvrdzuje, že kto má zlé vzťahy v rodine, má ťažkosti vo vzťahoch s inými ľuďmi...

- Sürodenecské vzťahy sú po smrti rodičov to jediné, čo im z rodiny ostane. Učí

me sa milovať súrodencov takých, akí sú, aj keď si ich nevyberáme, máme byť najlepšími priateľmi.

Milí čitatelia *Blumentálu*, tieto riadky som napísal, aby som Vám pomohol nájsť dôvody, ktoré treba z času na čas objasniť mladým. Na záver uvádzam príklad:

Istý starec vrel, že ten, kto žije v podriadnosti, má väčšiu odmenu ako ten, kto žije v pustovni celkom sám a vyrožďoval je-

den príbeh: „Videl som v nebi troch ľudí: prvý bol chorý, ktorý ďakoval Bohu; druhý bol pohostinný a slúžil počestným; tretí žil v poslušnosti duchovnému otcovi a podriaďoval sa mu v Pánovi. Ten, čo bol poslušný, nosil zlatý odev a veniec, a mal oproti iným väčšiu slávu.“ Pýtal som sa teda starca, prečo je jeho sláva väčšia. Odvetil mi: „Ak je niekto pohostinný, robí to z vlastnej vôle, aj ten, kto žije sám v pustovni, sa tak rozhodne z vlast-

nej vôle. Ale poslušný človek sa zrieka celkom svojej vôle, túli sa k Bohu, svojmu otcovi, a tak získava oproti iným väčšiu slávu. Preto je dobrá poslušnosť, ktorá je v Pánovi. Poslušnosť je spásou pre verných. Rodí všetky čnosti. Nachádza kráľovstvo. Otvára nebo a dvíha človeka zo zeme. Osviežuje anjelov. Sýti svätých. Tebou sme zasadení a tebou sa zdokonaľujeme.“

Ján Sitár, kaplán

PRED TÝM A PO TOM

Skúste sa rozpačovať na niektoré hraničné situácie vo svojom živote. Prvá zaľúbenosť, príchod dieťaťa na svet, smrť blízkeho človeka. To sú životné zlomy, po ktorých už nikdy nič nie je také, ako bývalo predtým. Smrť a zrod nového človeka sú konkrétne a hmatateľné javy, ktoré zasahujú do celého priebehu života.

Vnímajú to aj naši blízki, chápu, spolu prežívajú a pomáhajú nám. Inak je to s láskou, ktorá prichádza osobne len k nám. Nevieme kedy, prečo a kde sa vzala, len zrazu prežívame jej jedinečnosť, blahodarné účinky a celý svet je zrazu, úplne iný. Keby sme však ako chceli, nemôžeme ju vysvetliť, nemôžeme sa s ňou podeliť, jej prežívanie sa nedá sprostredkovať nikomu z blízkych. Je len naša, pomáha nám prekonávať problémy, prekážky, robí náš svet krajším, farebnejším, je impulzom pre vznik nového života. Dokáže aj nemožné! Zbytočne sa nehovorí, že láska hory prenáša. Na všetko, čo bolo vytvorené ľudským géniom v literatúre, umení, vede, technike aj filozofii, bola potrebná láska. Nič nemôže vzniknúť z nenávisťi, len zlo.

Predstavte si, že táto ľudská láska je len zlomkom Lásky, ktorú má k nám Boh a ktorú v nás vie prebudiť iba on, aby sme ho spoznali. Čo je to za sila! V dejinách aj v Biblii je zaznamenaných niekoľko situácií, keď sa Boh dotkol človeka a tým rozdelil jeho život na dve časti: „pred tým“ a „po tom“. Príkladom je sv. Pavol, ktorého Boh zasiahol a v jednom okamihu sa zmenil jeho život od základov. Z človeka, ktorý zúril proti Pánovým učeníkom dychtiac po ich vy-

vraždení (Sk 9, 1), stal sa nasledovník Krista, hlásal jeho učenie medzi pohanmi a stal sa svätým. Iným príkladom cesty k Bohu je sv. Augustín. V knihe *Vyznania* opisuje svoj život „pred tým“ a „po tom“.

Augustín bol filozof a k poznaniu Boha sa dopracoval po dlhoročnom štúdiu, blúdení rôznymi filozofickými smermi a po dosť pestrom a nezriadenom osobnom živote. Aj mnohoročná zbožná účasť jeho matky sv. Moniky na synovom obrátení potvrdzuje, že konverzia sv. Augustína bola dlhým, zložitým procesom, nie náhlým bleskovým obratom ako v prípade sv. Pavla. Takto sa vo svojej knihe vyznáva Bohu: *Neskoro som ťa začal milovať, Krása taká stará a taká nová, neskoro som ťa začal milovať! Ty si bol vnútri, ja vonku a tam som ťa hľadal, tam v твоich krásnych stvoreniach som ťa hľadal, ja ošklivý. Ty si bol so mnou, ale ja som nebol s tebou. Od teba ma odťahovalo všetko to, čo by vôbec nebolo, keby nebolo v tebe. Volal si a kričal, tak si prehlušil moju hluchotu. Skvel si sa, žiaril si, tak si zahnať moju slepotu. Šíril si sladkú vôňu a ja som ju vdychoval a túžil som po tebe. Ochutnal som, teraz lačním a smáďi ma. Dotkol si sa ma a zahorel som túžbou po tvojom pokoji.*

Nepochybujem o tom, že ťa milujem. Som si tým istý. Svojím slovom si zranil moje srdce a ja som si ťa zamiloval. Ba nebo i zem i všetko čo je na nich, všetko mi hovorí, aby som ťa miloval, hovoria to všetkým ľuďom tak, že sa nikto nemôže vyhovárať.

Áno, nikto sa nemôže vyhovárať, že sa Boh o neho nestará, že na neho zabudol. Ako by mohla matka zabudnúť na svoje dieťa!? Stojí stále pri nás, prihovára sa nám všemožným spôsobom, cez krásu prírody, umenie, lásku našich blízkych. Záleží len od nás, či sa dokážeme zastaviť, aby sme počuli, videli a vnímali.

Nedávno sme počuli evanjeliiový príbeh o uzdravení hluchonemého (Mk 7, 31 – 37). V ňom je jedno dôležité slovo *effeta* – otvor sa. Ježišovo uzdravenie bolo pre hluchonemého otvorením sa pre iných a pre svet. Existuje aj iná uzavretosť, uzavretosť srdca, ktorou trpí veľa ľudí. Ježiš nám prišiel srdcia otvoriť, oslobodiť, aby nás urobil schopnými v plnosti prežívať vzťah s Bohom a so všetkými ľuďmi. Ježiš urobil už deväťdesiat deväť krokov smerom k nám, nám už stačí len ten jeden, aby sme ho spoznali. Aj dejiny našej planéty majú dve časti: „pred narodením Krista“ a „po narodení Krista“. To isté sa môže udiť v našom srdci a celý svoj život začneme vnímať ako to, čo bolo pred tým a po tom. Aby každý, kto sa s nami stretne, z nášho konania spoznal, aký dobrý je Boh.

Táňa Hrašková

OBZRETIE SA ZA LETOM

Tradicia blumentálskych táborov, ktoré usporadúva Charita Blumentál pre deti z farnosti a zo sociálne slabých rodín je dlhoročná. Mnohých letných táborov sa v minulosti zúčastňovali aj naše rehoľné sestry z Congregatio Jesu. Vďaka dobrej spolupráci a vzájomným skúsenostiam som sa aj ja mohla zúčastniť tejto letnej aktivity.

Týždenný letný tábor (7. 7. – 14. 7. 2012) sme prežili na Fúgelke v Malých Karpatoch v krásnej prírode blízko dedinky Dubová pri Modre. Našu skupinu tvorilo tridsaťdeväť šantivých detí a jedenásť vedúcich – mladých ľudí, ktorí počas školského roka pomáhajú spríjemňovať spevom sväté omše s účasťou detí a organizujú pre deti výlety a rozličné aktivity. O naše duše sa starali páni kapláni Jozef Pajerský a Ján Sitár, a zdravie ním strážil pán doktor Martin.

Podstatnou myšlienkou, ktorá sa prelínala celým pobytom, bolo nájsť poklad,

ktorý v dávnych časoch na pustatine obývanej indiánmi a domorodcami skrýval obchodník Bill. Na tejto pustatine (bol to veľikánsky plagát prázdneho pozemku) si deti podľa skupín kúpili za „blumentálske doláre“, ktoré dostali pri prihlásení sa do tábora, pozemok a na ňom začali stavať nové mesto. Verili, že práve na ich pozemkoch je skrývaný veľký Billov poklad. Deti v rámci súťaže počas dňa získavali body. Na konci dňa si ich vymenili „v banke“ za peniaze, vďaka ktorým mohli zveľaďovať svoje mestečko novými budovami, poliami či železnicou. V posledný deň sa

každá skupina vybrala hľadať ukrytý „poklad“, ktorým bola v podstate Biblia s Billovým odkazom – citátom zo Svätého písma: *Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zloději dobjajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničia ani mol' ani hrdza a tam sa zloději nedobjajú a nekradnú. Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce* (Mt 6, 19 – 20). Deťom sme chceli priblížiť podstatu života, že nie je dôležité to, čo budujeme na zemi, ale ako darujeme svoje srdce druhým, ako im pomáhame. Nijaká hra či súťaž nebola individuálna, body získavali ako skupina, aby si uvedomovali, že ako jednotlivci neurobia nič, ale podstatné je priateľstvo a otvorenosť pre druhých.

Každý deň sa začínal rannou modlitbou a končil sa večerným zamyslením a číta-

ním rozprávky na dobrú noc. Mnohé deti nie sú z veriacich rodín a tieto dni boli pre ne prvým stretnutím s modlitbou. Deti sme sa usilovali zapájať do liturgie svätej omše.

V priebehu týždňa sme vystriedali množstvo hier. Počas celodennej túry sme „preskúmali“ kopce Malých Karpát, navštívili sme dve rozhľadne a „pozreli sme sa na svet zhora“.

Vyskúšali sme aj detské talenty v tvorivých dielnach. Výstavka diel bola úžasná: maľované obrázky na skle, náramky, sadrové výrobky, grafity na papieri, 3D origami. Cítili sme sa skoro ako v národnej galérii. Vyvrcholením tvorivosti bolo „nahrúvanie filmu“. Každá skupinka mala k dispozícii fotoaparát a počítač. Pomocou svojich vedúcich mali napísať scenár a z nafotených snímok urobiť prezentáciu alebo pomocou kamery na fotoaparáte vytvoriť film. Boli sme prekvapení nápaditosťou a šikovnosťou detí. „Filmy“ sme samozrejme aj ohodnotili.

Tak ako v správnom tábore nám nechýbala opekačka, športová olympiáda či karneval spojený s diskotékou. Najviac sa však deti tešili na nočnú hru. Pri budení pred polnocou mali mnohí strach v očiach, ale vzdať to nechceli. Sami seba chceli dokázať, koľko je v nich odvahy. No bola to skúška aj pre nás – vedúcich. Anjeli strážni mali nočnú službu, lebo vďaka nim sa nikomu nič nestalo a každý sa šťastne vrátil do svojej postele.

Krásne počasie, ktoré nás sprevádzalo po celý týždeň, „pomohlo“, že nám dni ubiehali veľmi rýchlo. Pred príchodom autobusu, ktorý nás mal priviesť do Bratislavy, mnohé deti vyslovili túžbu, či nemôžeme ostať dlhšie. Pre nás vedúcich to bolo malé a milé zadostučinenie za celý týždeň námahy a obety. Veríme, že deti prežili krásny týždeň a spoznali, že život je pekný aj s Bohom.

Týmto riadkami ďakujeme všetkým Blumentálom, známym i neznámym, ktorí sa podieľali na tom, že sa tento tábor

mohol uskutočniť. Ďakujeme pánu farárovi Branislavovi Čanigovi, že uvoľnil pánov kaplánov. Ďakujeme pani Grigerovej a celej rade charity, že nám dôverovali a zverili nám „živý poklad“. Ďakujeme dobrodincom, ktorí finančne prispeli na všetky výdavky spojené s týmto táborom. A v neposlednom rade ďakujeme všetkým, ktorí sprevádzali naše dni modlitbami. Zbytočné by bolo naše namáhanie bez Božieho požehnania. Veríme, že Pán si našiel miesto v srdci každého dieťaťa a v pravý čas urobí svoje dielo v živote každého.

sr. Klarissa CJ

Farská knižnica informuje

Do našej farskej knižnice pribudlo opäť niekoľko zaujímavých titulov, z ktorých dva skoro priamo súvisia. Oba sa zaoberajú rovnakou témou, jeden z populárneho, novinárskeho uhla pohľadu a druhý odbornejšie, teologickejšie, akoby vysvetľoval tie ťažkosti, na ktoré sme narazili

v prvej knihe. Téma je veľmi aktuálna, démonológia, časť teológie, ktorá sa venuje démonovi, diablovej, odvekému nepriateľovi ľudstva. A následný exorcizmus, mocná modlitbová služba Cirkvi, ktorá má z poverenia Ježiša, moc vyháňať zlých duchov.

Taliansky novinár **Matt Baglio** vo svojej knihe **Rituál** (Vydavateľstvo **Motyľ Bratislava, 2012, 223 s.**) popisuje niekoľko mesačné obdobie zo života amerického diecézneho kňaza Garyho Thomasa z Kalifornie, ktorého jeho biskup poveril, aby absolvoval teologický kurz o exorcizme v Ríme. Čítaním tejto knihy sa stávame pozorovateľmi na medzinárodnom kurze tejto veľmi náročnej služby duchovného a často aj

telesného milosrdenstva. Ale je iné mať katechetické vedomosti a pripúšťať existenciu diabla a pekla, a iné je získavať teologické vedomosti a skúsenosti z odvekého boja diabla proti ľudstvu a z jeho konkrétneho pôsobenia v našom dennom živote. Tu a teraz, nie len v minulosti v živote svätcov alebo inak výnimočných ľudí. Autor nám sprostredkúva jednotlivé konkrétne služby exorcizmu, ťažkosti, námahy a nebezpečenstvá, ale aj moc a silu modlitby.

Druhá publikácia je menšia aj rozsahom aj rozmerom, ale nijako nie obsahom: **Georges Huber: Odstup, satane! (Karmelitánske nakladateľstvi, Kostelní Vydří, 2012, 103 s.)** Autor sa pokúsil preniknúť do „zamínovanej oblasti, opradenej tajomstvami. Existencia, povaha i pôsobenie diabla je obostreté hlbokým tajomstvom, no naše úsilie nemá smerovať za rámec toho, čo nám Boh vo svojom zjavení uznal za vhodné povedať“.

Na druhej strane je však veľmi prefikovaná taktika diabla presvedčiť tento svet o svojej neexistencii. Jemu veľmi vyhovujú všetky naše nevedomosti a pochybnosti o jeho existencii a moci. Ak sme o niekom presvedčení, že neexistuje, tak sa ho nebojíme, nebránime sa jeho vplyvu, nie sme ostražiti tak, ako nás vyzýva Sväté písmo. A to je vhodná živná pôda pre odvekého nepriateľa ľudstva.

Tieto publikácie nie sú určené na strašenie, ale nás veľmi prijateľným spôsobom upozorňuje na protivníka. Z medicíny vieme, že keď zlyhá prevencia, musí nastúpiť terapia. Tieto knihy nás ubezpečujú, že Cirkev má svoju liečebnú moc aj v tých najkrajnejších situáciách, len musíme o nej vedieť a prípadne ju aj vyhľadávať. Diabol je ale ako pes na reťazi, je nebezpečný, keď sa k nemu veľmi priblížime, ale jeho rafinovanosť spočíva aj v dokonalej pretváрке, prichádza do našich životov ako vlk v ovčom rúne. Vyprosujeme si navzájom svetlo a múdrosť na rozpoznanie jeho taktiky.

Monika Šandorová

(Dokončenie zo s. 1)

Ak som spomenul, že niektoré výročia prešli bez väčšieho povšimnutia, je tu ešte jedno, ktoré nás len čaká. Budete prekvapení, že spomínam práve jeho. 12. novembra 2012 uplynie 30 rokov, čo zomrel Leonid Iljič Brežnev. Priznám sa, že si toto výročie pamätám trochu kurióznym spôsobom. Ako piatať na ZŠ som bol v tom období s rodičmi na návšteve v Bratislave a v Dóme sv. Martina sme si kúpili časopis Duchovný pastier, kde bol publikovaný príhovor k seminaristom od vtedajšieho dekana Bohosloveckej fakulty Dr. Štefana Janegu. K myšlienkam, ktoré napísal tento rozvážny pastoračný kňaz, múdry pedagóg a biblista a zároveň skúsený a ostrielaný cirkevný právnik, som sa často vracal. A kedykoľvek som spomínané periodikum otvoril, vždy som tam naďabí na veľkú fotografiu Brežneva (a jeho povestné obočie), keďže ako prejav lojality voči

socialistickému zriadeniu bol jeden z článkov v spomínanom časopise venovaný sovietskemu vodcovi. Aj po rokoch si spomínam, ako nám vtedy naša triedna učiteľka takmer tlmným hlasom oznámila: „Deti, dostalo sa mi do uší, že vraj zomrel súdruh Brežnev.“ A my sme takmer neveriaccky na ňu pozerali. Také niečo, aby zomrel súdruh Brežnev, najvyšší predstaviteľ jedného z najväčších impérií (povestný obor na hlinených nohách), nám pripadalo až neskutočné! Ale pravdou je, že nám tak tiež pripadá až neskutočné, koľko ľudí sme v živote stretli, a už tu nie sú medzi nami! A na koľkých z nich sme už takmer celkom zabudli!

Milí Blumentálci, hneď na začiatku týchto novembrových dní nám Cirkev ako starostlivá matka pripomína, aby sme nezabúdali. Niektorých ľudí si máme pamätať aj po stáročiach vzhľadom na veľkosť ich diela (sv. Cyril a Metod, A. Bernolák). Iných sme aj osobne zažili a tak ľahko ani

po smrti na nich nezabudneme (bl. Ján Pavol II.) Alebo aj zabudneme, ale po rokoch nanovo objavujeme ich veľkosť (Ján Pavol I.). Prípadne si na niektorých spomenieme, ale s určitými rozpakmi (Brežnev – 21. august 1968). Naša Matka Cirkev nás vedie k tomu, aby sme pred nikým nezatvárali ani pamäť, ani srdce. Aby sme sa **modlili k tým**, o ktorých vieme alebo tušíme, že sú už u Boha a **modlili sa za tých**, ktorých duchovné osudy po smrti si netrúfame odhadnúť, ale o to viac ich máme odporúčať Božiemu milosrdenstvu. A takto v znamení kresťanskej lásky a veľkodušnosti prežívajme atmosféru dušičkových dní – sviatok Všetkých svätých (teda aj tých, nikým oficiálne nekanonizovaných, ktorých dobrota a svätosť je známa jedine Bohu) a takisto Spomienku na všetkých zosnulých, zvlášť tých, ktorí sú už u ľudí úplne v zabudnutí, a predsa potrebujú očisťujúcu Božiu lásku a našu duchovnú solidaritu.

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **neďeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
  - **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v neďeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.
- Počas školského roka:
sv. omša pre mládež . . . . . utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti . . . . . neďeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **neďeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

3. 11. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 17. 11. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **priprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretá v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevníky a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA NOVEMBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby biskupi, kňazi i všetci služobníci evanjelia odvážne a verne svedčili o ukrižovanom a vzkriesenom Pánovi.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby putujúca Cirkev žiarila na zemi ako svetlo národov.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby veriaci nehľadali v živote falošné istoty, ale aby boli vždy pripravení na druhý Kristov príchod.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 11. Všetkých svätých

2. 11. Spomienka na všetkých verných zosnulých

9. 11. Výročie posviacky Lateránskej baziliky

11. 11. **Tridsiata druhá neďeľa**; sv. Martina z Tours, biskupa, hlavného patróna Bratislavskej arcidiecézy

21. 11. **Obetovanie Panny Márie**

25. 11. **Neďeľa Krista Kráľa**

30. 11. Sv. Ondreja, apoštola

2. 12. **Prvá adventná neďeľa**

OZNAMUJEME

- sväté omše v prikázaný sviatok **Slávnosť Všetkých svätých** v štvrtok 1. novembra **budú ako v neďeľu**;
- vo štvrtok **1. novembra** o 15,00 h sa **pri hlavnom kríži na Ondrejskom cintoríne** bude konať **dušičková pobožnosť**;
- **dušičková pobožnosť** sa bude konať v **piatok 2. novembra** po svätých omšiach, ktoré začínajú o 6,30 h a 16,30 h;
- sväté omše 2. novembra budú ako v pracovný deň.

PRIPOMÍNAME

- Veriaci, ktorý v deň Spomienky na všetkých zosnulých (2. 11.) nábožne navštívi kostol alebo kaplnku a pomodlí sa Modlitbu Pána a urobí vyznanie viery (Verím v Boha), môže získať úplné odpustky, ktoré sa môžu privlastniť iba dušiam v očistci. Okrem toho odpustkového úkonu sa žiada splniť tri podmienky: **sv. spoveď** (krátko predtým alebo potom), **sv. prijímanie** (najlepšie v ten istý deň) a **modlitba na úmysel Svätého Otca** (stačí Otčenáš, Zdravas' a Sláva). A ako vo všeobecnosti **treba vylúčiť akúkoľvek pripútanosť k hriechu aj k všednému**. Tieto odpustky možno získať od poľudnia predchádzajúceho dňa (teda 1. novembra od 12. hodiny) až do polnoci určeného dňa.
- **Veriaci, ktorý nábožne navštívi cintorín** a aspoň myslí o sa pomodlí za zosnulých, **môže získať odpustky, ktoré sa môžu privlastniť iba dušiam v očistci**, raz denne od 1. do 8. novembra. Treba splniť aj ďalšie podmienky. Jedna spoveď však stačí na všetky odpustky.
- **Omšové úmysly** na mesiac december sa budú zapisovať v pondelok **5. novembra 2011** v krstnej kaplnke **od 16,00 h**.
- Dňa 30. novembra 2012 o 19,00 h z príležitosti Jubilejného roku sv. Cyrila a Metoda zaznie v našom kostole premiéra hudobného diela **Proglas a slovanská óda**. Účinkovať budú: **Mgr. Ľubomír Hornák** a zbor **Technik**, sólisti: **Dušan Jariabek** a **Otokar Klein**.

S radosťou sme prijali správu, že jedna zo zakladajúcich členiek našej Knižnice svätej Kataríny **doc. RNDr. Oľga Erdelská, DrSc.**, sa stala laureátkou ceny **Fides et ratio** – za dialóg medzi vierou a vedou, ktorú udeľuje Konferencia biskupov Slovenska. Naša bývalá dlhoročná spolupracovníčka získala túto cenu za úspechy v oblasti biológie. Cenu jej i ďalším laureátom (kardinálovi J. Em. Jozefovi Tomkovi a RNDr. Antonovi Hajdukovi in memoriam – prevzala ju jeho manželka) odovzdal 13. 9. 2012 v Bratislave v Primaciálnom paláci arcibiskup metropolita Mons. Stanislav Zvolenský spolu s Mons. Františkom Rábekom, vojenským ordinárom a predsedom Rady KBS pre vedu, vzdelanie a kultúru. Srdečne blahoželáme.
Pracovnícky knižnice a redakcia Blumentálu